

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

24 червня 2010 року

№23(2916)

Актуальні проблеми міцності

49-та Міжнародна конференція "Актуальні проблеми міцності", присвячена 80-річчю з дня народження академіка Національної академії наук України і Російської академії наук Віктора Івановича Трефілова (1930-2002), пройшла в НТУУ "КПІ" 14-18 червня за участю Мінсвіти і науки України, НАН України, Міждержавної координаційної Ради з фізики міцності та пластичності матеріалів, Інституту проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України, НТУУ "КПІ", Інституту металофізики ім. Г.В.Курдюмова НАН України, Фізико-технічного інституту ім. А.Ф.Йоффе РАН, ООО "Інте" (Україна).

Міжнародні конференції "Актуальні проблеми міцності" регулярно проводяться протягом 30 років у різних країнах (Росії, Білорусі, Україні, Естонії). Вони дозволяють встановити тісні зв'язки між ученими різних країн, які працюють у галузі фізики і механіки міцності,

сприяючи розвитку цього важливого сектора науки. Нинішня конференція присвячена 80-річчю з дня народження видатного вченого в галузі фізичного матеріалознавства і фізики міцності, академіка НАН України і РАН В.І.Трефілова – випускника КПІ 1952 року, який протягом усієї своєї наукової, педагогічної і державної діяльності активно підтримував зв'язки з Київським політехнічним інститутом.

У роботі конференції взяли участь учені з 13 країн (Австралія, Азербайджан, Грузія, Білорусь, Великобританія, США, Нікарагуа, Польща, Словаччина, Росія, Німеччина, Чехія, Україна).

Привітавши присутніх, президент НАН України Б.С.Патон докладно розповів про життєвий і творчий шлях В.І.Трефілова, наголосивши на його творчому ентузіазмі, постійному захопленні новими ідеями та вмінні втілювати їх у життя. "Він був багатогранною особистістю, любив науку, музику, спорт,

прожив по-внокровне, віддане суспільству життя, залишив по собі численних учнів, які працюють над розвитком його ідей", – сказав Борис Євгенович. Він також подякував НТУУ "КПІ" за збереження пам'яті про вченого.

М.З.Згуровський, академік НАН України, ректор НТУУ "КПІ", назвав В.І.Трефілова видатним випускником КПІ. "Справа В.І.Трефілова, – запевнив він, – буде з честю продовжена студентами й викладачами, пам'ять про нього передаватиметься наступним поколінням політехніків". (Текст виступу М.З.Згуровського наведено на стор. 2.)

Директор Інституту проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України, академік НАН України В.В.Скороход у своєму виступі розмірковував: є люди здібні, є дуже здібні, є обдаровані від природи. Саме до таких і належав В.І.Трефілов. Тільки безстрашна людина зважиться в сорок три роки очолити Інститут проблем матеріалознавства, де на той час ще працювали його засновники та

Виступає академік Б.С.Патон

Урочисте відкриття конференції

7 червня 2010 року в НТУУ "КПІ" відбулося засідання "Президентської трійки" BSUN у складі: діючого президента – проф. Д.В.Ліванова – ректора Національного дослідницького технологічного університету "МІСІС" (Росія), колишнього (2008-2010 рр.) президента – проф. М.З.Згуровського – ректора НТУУ "КПІ" та майбутнього (2012-2014 рр.) президента – проф. Й.Качані – ректора Політехнічного університету Тирана (Албанія), за участю директора Постійного міжнародного секретаріату BSUN проф. І.Мамута.

Проф. І.Мамут представив зібранню інформацію про надання BSUN секторального статусу партнерства з боку ОЧЕС; участь у роботі ПАЧЕС в Белграді; партнерство з Програмою балтійських університетів за тематикою сталого розвитку; конференцію з тематикою якості освіти в Севастополі; членство в BSUN університетів Сербії; парт-

нерство в мережі INTEROP-VLAB; партнерство з Євразійською асоціацією університетів та Асоціацією університетів Каспійського регіону щодо створення електронних архівів культурної спадщини; перемовини з директором Інституту Нобеля в Осло та ін.

За підсумками засідання "Президентської трійки" були прийняті рішення з таких питань: стратегія номінування BSUN на Нобелівську премію миру; розподілення обов'язків між членами "Президентської трійки"; визначення мінімальних правил для членів BSUN; підготовка доповіді про роль університетів у Чорноморському регіоні; призначення наступного засідання Виконавчої ради BSUN у вересні 2010 року; візит членів "Президентської трійки" до Брюсселя; план заходів BSUN на 2010 рік.

Инф. "КПІ"

Президенти BSUN у КПІ

Зліва направо: Й.Качані, Д.В.Ліванов, І.Мамут

Співпраця з МІСІС

М.З.Згуровський і Д.В.Ліванов

Ректор Національного дослідницького технологічного університету "Московський інститут сталі і сплавів" проф. Д.В.Ліванов 7 червня 2010 року відвідав НТУУ "КПІ". Мета його візиту – обговорення напрямів міжуніверситетського співробітництва, перспектив та механізмів двостороннього співробітництва.

В результаті обговорення напрямів співпраці були підписані документи: "Договір про партнерство, співробітництво та науковий обмін між НТУУ "Київський політехнічний інститут" (Україна) та Національним дослідницьким технологічним університетом "МІСІС" (Російська Федерація), "Договір між НТУУ "КПІ" і НДТУ "МІСІС" про магістерську підготовку з видачею дипломів двох університетів-партнерів" та "Меморандум про активізацію мобільності студентів, магістрів, аспірантів, докторантів, викладачів і вчених НТУУ "КПІ" та НДТУ "МІСІС".

Згідно з підписаними документами вузи-партнери обмінюватимуться інформацією про реформування навчального процесу, навчальні програми, відряджатимуть своїх викладачів для читання циклів лекцій, обмінюватимуться науковою та науково-методичною літературою, проводитимуть консультації та ін.

"Договір про магістерську підготовку з видачею дипломів двох університетів-партнерів" передбачає отримання випускниками цієї програми дипломів магістра обох технічних університетів та проведення наукових досліджень у рамках програми "Двох дипломів".

Инф. "КПІ"

На засіданні Вченої ради

Чергове засідання Вченої ради НТУУ "КПІ" відбулося 14 червня 2010 р. Перед початком засідання його головуєчий – ректор університету професор М.З.Згуровський – надав слово представникам Центрального правління Науково-технічної спілки енергетиків та електротехніків України (НТСЕУ) – віце-президенту, голові виконкому НТСЕУ О.С.Дупаку і члену Центрального правління НТСЕУ Ю.Г.Куцану. Вони вручили ювілейні Нагрудні знаки НТСЕУ членам Центрального правління НТСЕУ – декану ТЕФ д.т.н., проф. Є.М.Письменному, декану ФЕА д.т.н., проф. А.В.Праховнику, декану ФЕА д.т.н., проф. О.С.Яндудьському – "за вагомий внесок у розвиток науки та інженерної техніки в галузі енергетики і електротехніки та з нагоди 130-річчя створення на території України першого Науково-технічного об'єднання вчених та інженерів енергетиків і електротехніків, спадкоємницею якого є НТСЕУ". Ректор вручив знак "Відмінник освіти України" декану ІХФ д.т.н., проф. Є.М.Панову. Далі було вручено нагороди переможцям універ-

ситетського конкурсу на кращий дипломний проект (роботу) освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр" і "спеціаліст".

Першим питанням порядку денного за доповіддю проректора з наукової роботи чл.-кор. НАН України М.Ю.Ільченка Вчена рада затвердила підсумки конкурсу НТУУ "КПІ" на кращі монографії, підручник та навчальний посібник.

Далі було розглянуто підсумки другої весняної атестації та підготовку до літньої сесії (доводач – проректор з навчально-виховної роботи Г.Б.Варламов).

За доповіддю директора Інституту моніторингу якості освіти НТУУ "КПІ" В.В.Ясінського Вчена рада затвердила підсумки 10-го туру комплексного моніторингу якості підготовки фахівців.

Далі Вчена рада затвердила бюджет НТУУ "КПІ" на 2010 рік (за доповіддю начальника департаменту економіки і фінансів, головного бухгалтера НТУУ "КПІ" Л.Г.Субботіної).

Наприкінці засідання було розглянуто конкурсні та поточні справи.

Инф. "КПІ"

ВІТАЄМО!
Декана інженерно-хімічного факультету професора **Євгена Миколайовича Панова** з присвоєнням йому почесного звання "Відмінник освіти України".

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Міжнародна конференція

2 Ними пишається ФММ

2 Сtipендія Д.Й.Андрієвського

3 В.А.Стаднику – 70!

Ю.М.Кузнєцову – 70!

Підсумки конкурсу дипломів

4 Японська культура в КПІ

Останній кошовий

Оголошення

I. Lyashenko

Ірина Ляшенко, УС-51с
Автор 20 наукових публікацій з економіки. Багаторазовий переможець міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій з економіки. Почесна відзнака вченої ради факультету менеджменту та маркетингу НТУУ “КПІ” “За вагомий внесок у розвиток факультету, зміцнення його авторитету, виховання висококваліфікованих спеціалістів” (2008 р.). За досягнення отримала Президентську стипендію та стипендію депутата Д.І. Андрієвського.

Анна Овчиннікова, УМ-51м

Бере активну участь в університетських та факультетських конференціях, є постійним учасником конференції “В2В маркетинг”, де здобула значну кількість теоретичних та практичних навичок. Пройшла багато програм по грантах, створює бізнес-проекти, пов’язані з інноваційною діяльністю. Є автором 17 публікацій. За досягнення отримала Президентську стипендію та стипендію депутата Д.І. Андрієвського.

О. Мезенцева

Ольга Мезенцева, УЕ-51м
Бере активну участь у житті факультету, староста групи, відмінниця, проводить велику наукову роботу, бере участь в організації та виступає на наукових конференціях, таких як: V науково-практична конференція

А. Овчиннікова

студентських конференцій, пише наукові статті за напрямками: логістика, розвиток ринку. Є автором 22 публікацій. Бере активну участь в організації Днів факультету. Велика кількість публікацій у сфері логістики (послуг), староста групи, яка займала 2-ге місце по факультету за успішністю. За досягнення отримала стипендію ректора та стипендію депутата Д.І. Андрієвського.

Анна Цесль, УК-51м

Учасник всеукраїнських та міжнародних конференцій, автор наукових статей, учасник всеукраїнських економічних олімпіад, брала участь в організації VIII науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих учених “Науково-технічний розвиток: економіка, технології, управління”. Є автором 5 публікацій. За досягнення отримала стипендію ректора.

Ними пишається ФММ

“Наука-практика-освіта”, МНТУ; VII Міжнародна конференція студентів, аспірантів та молодих учених “Науково-технічний розвиток: економіка, технології, управління”, КПІ. Є автором 20 публікацій. За досягнення отримала Президентську стипендію та стипендію депутата Д.І. Андрієвського.

Олена Цапук, УМ-51м

Бере участь в організації та виступає на факультетських студентських конференціях, пише наукові статті за напрямками: логістика, розвиток ринку. Є автором 22 публікацій. Бере активну участь в організації Днів факультету. Велика кількість публікацій у сфері логістики (послуг), староста групи, яка займала 2-ге місце по факультету за успішністю. За досягнення отримала стипендію ректора та стипендію депутата Д.І. Андрієвського.

Анна Цесль, УК-51м

Учасник всеукраїнських та міжнародних конференцій, автор наукових статей, учасник всеукраїнських економічних олімпіад, брала участь в організації VIII науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих учених “Науково-технічний розвиток: економіка, технології, управління”. Є автором 5 публікацій. За досягнення отримала стипендію ректора.

Наталія Марченко, УМ-51м
Учасник усіх університетських конференцій 2009 року, учасник змагань з маркетингу (організатор – компанія “Чернігівське”). Є автором 18

О.Цапук

публікацій тезисів і статей, член НТСА. Проходила стажування в компанії “Advanter group”. Староста групи, яка зайняла 1-ше місце по успішності на факультеті та 2-ге по університету. Учасник багатьох наукових конференцій, автор статей по темах науково-технічного розвитку. За досягнення отримала ректорську стипендію.

Анна Овчаренко, УЕ-6І

Не лише учасник міжнародних студентських олімпіад, але й організатор факультетських конференцій протягом 4 років (з 1-го курсу). У 2010 році обрана головою НТСА ФММ. Учасник IX Міжнародної конференції НТР: “Економіка технології і управління”. Підтримка 5-ти кафедральних конференцій, 16 публікацій в українських і міжнародних

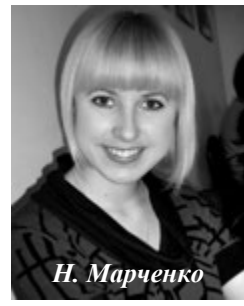

А. Овчаренко

виданнях. За досягнення вже вдруге отримала стипендію ректора.

Максим Федоренко, УС-51м

Автор 15 наукових публікацій з економіки; багаторазовий учасник міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій з економіки, 2006-2009 рр. Переможець конкурсу “Нові маркетингові технології” першої національної програми “Про-

Н. Марченко

фесіонали майбутнього” на підтримку талановитих студентів України, МТС, 2008 р.; учасник круглого столу студентів та молодих науковців “Можливості використання японського досвіду менеджменту в Україні”, НТУУ “КПІ”, м. Київ, 2008 р. Лауреат II премії конкурсу молодих учених, спеціалістів і студентів на кращу наукову роботу “Шляхи виходу з економічної кризи”, Президентський фонд Леоніда Кучми “Україна” та Фонд стратегічних НТУУ “КПІ” у телевізійній інтелектуальній грі “Бізнес-чемпіонат-2008 (Студентська ліга)” на Першому національному телеканалі (2007-2008 рр.). Почесний голова делегації та робочої групи НТУУ “КПІ” у проєкті “Дебати” Фонду “Ефективне управління”. Почесна відзнака вченої ради факультету менеджменту та маркетингу НТУУ “КПІ” “За вагомий внесок у розвиток факультету, зміцнення його авторитету, виховання висококваліфікованих спеціалістів” (2008 р.). Переможець дебатових турнірів. Лауреат стипендії Президента України (2008 року) Двічі лауреат стипендії ректора НТУУ “КПІ” (2008, 2010 рр.).

Тетяна Ткаченко, УМ-51м
Є автором великої кількості публікацій, учасник українських та міжнародних конференцій, учасник Всеукраїнської олімпіади з маркетингу 2009 року, учасник міжнародних конференцій (Болгарія, Чехія). Активна діяльність у науковій, культурній та спортивній роботі, член НТСА НТУУ “КПІ”. За досягнення отримала стипендію мера міста Києва та стипендію ректора.

Тетяна Ткаченко, УМ-51м

Т.Ткаченко

Инф. “КП”

В.І.Трефілов – видатний випускник КПІ

Виступ М.З.Згуровського на 49-й Міжнародній конференції “Актуальні проблеми міцності”

Вельмишановний Борисе Євгеновичу! Шановні учасники конференції, гості! Сьогодні вже багато сказано про яскравий життєвий шлях Віктора Івановича Трефілова (1930 – 2001) – академіка Національної академії наук України, академіка Російської академії наук, лауреата Ленінської і Державних премій СРСР та УРСР, доктора технічних наук, Почесного доктора НТУУ “КПІ”, директора Інституту проблем матеріалознавства в 1973-2001 роках. Ми хотіли б віддати шану Віктору Івановичу як одному із найвидатніших вихованців Київського політехнічного.

Віктор Іванович – відмінник, випускник 1952 року металургійного факультету і аспірантури КПІ по кафедрі металознавства, термічної обробки та фізики металів (спеціальність “Металознавство та термічна обробка чорних металів”).

За роки навчання і активної співпраці з Alma Mater Київський політехнічний став для Віктора Івановича рідним домом. Тут – аудиторії і лабораторії, в яких Віктор Іванович навчався, тут – один з найбагатіших в Європі бібліотечний фонд, який дав майбутньому вченому глибокі життєві і наукові знання, тут – унікальне наукове і педагогічне середовище, яке виховувало його як яскраву багатогранну особистість.

Тут працюють колеги і учні Віктора Івановича – ті, хто вважає себе послідовником його наукових і світоглядних ідей.

За роки перебування на посадах заступника директора Інституту металознавства НАН України з наукової роботи та директора Інституту проблем матеріалознавства академік В.І. Трефілов активно підтримував зв’язки із Київським політехнічним інститутом.

Віктор Іванович сприяв становленню спеціальності “Високотемпературні матеріали та порошкова металургія”, з його ініціатиби та за його безпосередньою участю спільним наказом по КПІ та ІПМ в 1988 році на базі Інституту проблем матеріалознавства було організовано і забезпечено роботу філії кафедри металознавства.

Віктор Іванович Трефілов був одним із ініціаторів створення в 1999 році спільної – інженерно-фізичного факультету та Інституту проблем матеріалознавства – навчально-наукової лабораторії дифузії в тонких шарах, очолюваної нині академіком Валерієм Володимировичем Скороходом та професором КПІ Сергієм Івановичем Сидоренком.

Лабораторія активно працює, відріє помітну роль у забезпеченні високого наукового рівня викладання металознавства в НТУУ “КПІ”.

В останні роки академік В.І.Трефілов активно сприяв створенню навчально-наукової Асоціації на базі НТУУ “КПІ” і ІПМ НАН

України за участю 26 відділів ІПМ та 4 кафедр інженерно-фізичного факультету НТУУ “КПІ”.

Усе це дозволило використовувати найсучаснішу лабораторну базу Національної академії наук, залучати до навчального процесу і спільної наукової роботи провідних учених Національної академії наук України (академіків НАН України Валерія Володимировича Скорохода і Юрія Володимировича Найдича, членів-кореспондентів НАН України Сергія Олексійовича Фірстова, Анатолія Григоровича Косторова, Юлія Вікторовича Мільмана, Майю Давидівну Глинчук, Георгія Гдальовича Гнесіна, Олександра В’ячеславовича Курдюмова, Леоніда Олександровича Позняка та багатьох інших).

Упродовж років ці традиції було збережено, що сформував умови для організації в наші дні в Інституті проблем матеріалознавства секції “Відділення цільової магістерської підготовки НТУУ “КПІ” для НАН України”.

Винятково висока працездатність і самовіддача, вміння працювати з людьми, готовність допомогти будь-якій людині здобути йому любов і повагу як професорсько-викладацького складу і студентів Київського політехнічного, так і величезної кількості людей в Україні, що мали щастя знати цю видатну людину.

Для увічнення пам’яті академіка Віктора Івановича Трефілова в 2001 році рішенням Вченої ради НТУУ “КПІ” встановлено стипендію імені академіка В.І.Трефілова студентам-відмінникам інженерно-фізичного факультету.

В.І.Трефілов велику увагу приділяв творчому зростанню перспективних молодих учених. У зв’язку з цим, думаючи про увічнення пам’яті В.І.Трефілова, хотіли б внести таку пропозицію: спільно (НТУУ “КПІ” та Інститут проблем матеріалознавства) започаткувати для молодих учених, аспірантів стипендію імені академіка В.І.Трефілова і приурочувати її щорічне призначення до дати народження Віктора Івановича – 6 серпня.

Серед інших заходів щодо вшанування пам’яті академіка В.І.Трефілова, на наш погляд, могло б бути створення спільної з Інститутом проблем матеріалознавства сучасної навчально-наукової лабораторії металознавчого профілю та фізики твердого тіла імені академіка В.І.Трефілова.

Дозвольте разом з усіма, хто присутній в цій залі, схилити голову на знак пам’яті видатного вченого сучасності Віктора Івановича Трефілова та висловити впевненість, що справа Віктора Івановича Трефілова буде з честю продовжена молодими поколіннями студентів, науковців та викладачів Київського політехнічного!

Дякую за увагу!

Нова стипендія у КПІ

Нещодавно в нашому університеті з’явилася нова іменна стипендія. Ініціатором її появи став депутат Київради, колишній випускник КПІ та постійний меценат багатьох проєктів нашого університету Д.І. Андрієвський. Що спонукало Дмитра Йосиповича долучитися до відзначення найкращих у навчальному процесі студентів ми вирішили дізнатися у нього безпосередньо.

– Дмитре Йосиповичу, як з’явилася ідея щодо заснування цієї стипендії?

– За часів Радянського Союзу, коли я навчався в Київському політехнічному, держава дуже уважно ставилась до студентів з хорошою успішністю. Наприклад, я був ленінським стипендіатом. Крім того, інститут давав мені можливість працювати за госптемою, яка окремо фінансувалася, – таким чином студентів заохочували отримувати знання. На жаль, нині освіта не має такої активної підтримки, тому я вважаю за необхідне допомагати талановитим студентам. Я не втрачаю з КПІ зв’язку, ми постійно вирішуємо питання, пов’язані з розвитком університету. Тож спільним рішенням на засіданні ректорату було погоджено підтримати молодих людей, талановитих студентів запровадженням персональної стипендії Дмитра Андрієвського.

– Кому саме нараховуватиметься заповідна тисяча гривень?

– Положенням затверджено, що персональну стипендію будуть отримувати студенти, які вже є стипендіатами Президента, Верховної Ради, Кабінету Міністрів чи ректора. Це пов’язано з низкою організаційних та юридичних питань. Крім цього, і це погоджено окремим пунктом, стипендію буде отримувати хоча б один представник кафедри геобудівництва та гірничих технологій ІЕЕ – того факультету, який я колись закінчив. Я вважаю своїм обов’язком підтримувати здібну та обдаровану молодь. Думаю, ця стипендія в тисячу гривень стане відчутною допомогою студентам і зіграє роль певного популяризатора знань. Водночас для мене велика честь, що в університеті, який я закінчив і який дав мені путівку в життя, є стипендія, яка носить моє ім’я.

– Ви надзвичайно багато допомагаєте нашому університету і як депутат, і як випускник, знаєте про всі проблеми вишу, а в якому напрямку взагалі, на Ваш думку, слід розвиватися всім вишам?

– Я намагаюся робити все для того, щоб багатотисячний колектив КПІ відчував, що у нього є свій, у хорошому сенсі цього слова, депутат.

Вважаю, що це нормальна ситуація, коли депутат працює на інтереси не

Д.І.Андрієвський

просто територіальної общини, а окремих людей.

Однак виши загалом не можуть організувати значні проєкти чи вирішувати проблеми лише за рахунок своїх випускників або меценатів. Меценатська діяльність може і повинна розвиватися у напрямках культури, таких локальних проєктів, як іменні стипендії, облаштування території, наприклад, для КПІ – це створення Алеї пам’ятників, облаштування парку – ось це меценатська діяльність. Основне завдання будь-якого університету – це підготовка висококваліфікованих кадрів, розвиток наукових шкіл – і ця діяльність має всебічно підтримуватися державою. Потрібно обличчям повернутися до науки, до вищої освіти, підтримати її за рахунок бюджетних дотацій, держзамовлення, а вже ВНЗ у відповідь має готувати якісних фахівців, забезпечувати відповідний рівень науки, яка повинна розвиватися в таких університетських центрах. На цьому має бути зосереджена робота і ректорату, і викладачів університету. Найважливіше завдання – забезпечити країну висококваліфікованими інженерами. Я вважаю, що нині ця професія незаслужено забута, вона має бути затребувана, оскільки технічний прогрес і розвиток країни неможливі без високоякісних інженерних кадрів, бути в когорті яких нині в Україні зовсім непроститиме. Це неправильно, і ми маємо зробити все, щоб наука розвивалася, а університети випускали висококваліфікованих кадрів.

– Знаємо, що Ви займаєтесь земельними питаннями будівництва корпусу факультету авіа-

космічних систем. Отже, Ви не обмежуєтесь лише гуманітарною допомогою своєму університету.

– У 2002 році я обирався депутатом до Київради за підтримки ректорату і студентів. Тоді ми домовились, що основою моєї діяльності буде реалізація інтересів колективу КПІ. Тоді ж і почалася реконструкція парку, тепер він – візитівка не лише району, а й міста в цілому, фактично перлина кампусу. Постійно облаштовуються студентські території, вже давно відкритий спортивний майданчик, покращується матеріально-технічна база гуртожитків. Ще з 2002 року ми уважно ставимось до земельних фондів КПІ. По-перше, було чітко визначено межі території, що належить університету, повернуто кілька земельних ділянок, які були незаконно у нього забрані. Ми відвели додаткову землю під будівництво корпусів та гуртожитків, уже зараз ведеться робота з будівництва нового гуртожитку, на минулій сесії Київради було надано дозвіл на землю для будівництва корпусу ФАКС.

– Ви стояли біля витоків багатьох традицій для Київської політехніки свят та конкурсів – Королева КПІ, День першокурсника тощо. Ви бачили не одне покоління КПІшників. Чим студентів-політехніків відрізняють від інших?

– Я закінчив КПІ у 1991 році, і для мене це найкращий виш у світі, де навчаються найвеселіші, найяскравіші особистості. Київському політехнічному інституту пощастило створити унікальний кампус, це, мабуть, єдиний в Україні університет, який має закінчене й розвинуте студентство, в якому є де відпочити, позайматися спортом. Правда, криза дещо скоригувала наші плани щодо створення малого спортивного ядра бібліотечного корпусу, адже не все можна зробити за рахунок коштів спонсорів, однак ми продовжуємо реконструкцію зелених зон. І напус у цьому кампусі атмосфера студентського духу, згуртованості. КПІшники – найздібніші, найяскравіші представники студентства, в чому ми неодноразово переконавалися на курсах, змаганнях, олімпіадах, конференціях. Ще одна відмінна риса КПІшників – це традиції університету. Мені приємно, що я зі своєю командою, колишніми однокурсниками, стояли біля витоків нових традицій. Я готовий розглядати всі цікаві проєкти від студентства КПІ. Головне, щоб вони йшли справді від політехніків, щоб це було цікаво і щоб ми формували нові хороші традиції, які будуть жити довго-довго.

Валерія Добровечір

ВІТАЄМО! ВІТАЄМО!

Володимиру Антоновичу Стаднику – 70!

Досвідчений педагог, методист і науковець, доцент, кандидат технічних наук, автор понад 100 науково-методичних посібників та близько 50 отриманих одноосібно і спільно зі студентами авторських свідоцтв і патентів на винаходи, Володимир Антонович Стадник днями відсвяткував свій ювілей.

В.А.Стадник народився 19 червня 1940 р. в Рівненській області. Після закінчення в 1957 р. з золотою медаллю середньої школи вступив до Київського політехнічного інституту на механічний факультет, після закінчення якого з 1962 р. до 1965 р. працював за направленням інженером-конструктором та начальником Центральної виміральної лабораторії судномеханічного заводу Військово-морського флоту СРСР (СМЗ №37). З 1965 р. працює в КПІ, де пройшов шлях від асистента до доцента кафедри конструювання верстатів та машин. Читав лекції на багатьох факультетах, був вченим секретарем кафедри, членом методкомісії механіко-машинобудівного факультету, заступником завідувача кафедри з наукової та методичної роботи, а також завідувачем секції "Деталі машин". У 1971-1975 рр. працював викладачем в Анбінському гірничо-металургійному інституті (Алжир). У 1979 р. пройшов підвищення квалі-

фікації викладачів на ФПК МВТУ ім. Баумана. У 1984 р. після закінчення заочної аспірантури захистив кандидатську дисертацію. Наукова діяльність В.А.Стадника присвячена розробці прискорених методів випробування зубчастих коліс на спрацювання, міцність на згин і втомне викришування в умовах натурних випробувань та роликотранспортної моделювання. Розроблені для цього стенди, пристрої та машина тертя захищені 26 авторськими свідоцтвами та патентами. Наукові роботи студентів, виконані під керівництвом Володимира Антоновича, отримували на Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт з напрямку "Машинознавство" перші та призові місця, нагороджувалися дипломами та Почесними грамотами. Впродовж усього періоду роботи в КПІ В.А.Стадник бере активну участь у громадській роботі, був членом ініціативної групи по будівництву навчального корпусу ХМФ, членом штабу праці факультету. За активну та плідну роботу багаторазово нагороджувався Почесними грамотами МОН України, КПІ та Генерального консульства СРСР в Алжирі.

Співробітниками та студентами ММІ щиро вітають ювіляра і бажають йому здоров'я і подальших успіхів.

Співробітниками та студентами ММІ щиро вітають ювіляра і бажають йому здоров'я і подальших успіхів.

Методичні роботи студентів, виконані під керівництвом Володимира Антоновича, отримували на Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт з напрямку "Машинознавство" перші та призові місця, нагороджувалися дипломами та Почесними грамотами. Впродовж усього періоду роботи в КПІ В.А.Стадник бере активну участь у громадській роботі, був членом ініціативної групи по будівництву навчального корпусу ХМФ, членом штабу праці факультету. За активну та плідну роботу багаторазово нагороджувався Почесними грамотами МОН України, КПІ та Генерального консульства СРСР в Алжирі.

Співробітниками та студентами ММІ щиро вітають ювіляра і бажають йому здоров'я і подальших успіхів.

Юрію Миколайовичу Кузнецову – 70!

24 червня 2010 року виповнюється 70 років видатному науковцю та педагогу, професору кафедри конструювання верстатів і машин, доктору технічних наук Юрію Миколайовичу Кузнецову.

Народився Ю.М.Кузнецов 24 червня 1940 року в м. Херсоні в сім'ї військовослужбовця. Після закінчення зрілою медаллю Київської середньої загальношкільної школи вступив у 1957 р. на механіко-технологічний факультет Одеського політехнічного інституту. У 1959 р. перевівся до КПІ на механіко-машинобудівний факультет, який закінчив у 1962 р. за фахом "Технологія машинобудування, металорізальні верстати та інструменти". Вся його подальша трудова діяльність пов'язана з КПІ, де він пройшов шлях від асистента до професора. У 1969 році захистив кандидатську дисертацію, а в 1984 р. – докторську (в Московському вищому технічному училищі ім. М.Є.Баумана) – на тему "Синтез затискних механізмів пруткових автоматів". У 1977 р. читав лекції з курсів "Верстати-автомати", "Технологія обробки деталей на верстатах з ЧПУ" у Вищому машино-електротехнічному інституті (ВМЕІ) м. Габрово (Болгарія). Більше 30 років є відповідальним виконавцем міжнародного договору про співробітництво між КПІ і ВМЕІ (нині ТУ Габрово). Читає лекції за сумісництвом і надає науково-методичну допомогу спорідненим кафедрам технічних університетів Луцька, Кіровограда, Тернополя, Херсона, Черкаса, Чернігова.

Ю.М.Кузнецов заснував три наукові школи. Першу – з синтезу і аналізу затискних механізмів, пристроїв автоматичного маніпулювання різними об'єктами і технологічним оснащенням для

металорізальних верстатів і гнучких виробничих систем; другу – зі створення верстатів-автоматів та верстатів з ЧПУ, верстатних комплексів нового покоління на модульному принципі, у тому числі і з механізмами паралельної структури для високошвидкісної і прецизійної обробки; третю – з проблем науково-технічної творчості (креатології) і інтелектуальної власності. Підготував 6 докторів і 33 кандидати технічних наук. Він створив спеціалізований диференціально-морфологічний метод пошуку нових технічних рішень в галузі затискних механізмів на рівні винаходів, видав низку підручників, навчальних посібників, монографій про верстати та їхні механізми. У 1998 р. Ю.М.Кузнецов розробив концепцію підготовки інтелектуальної еліти в ВНЗ України, підготував навчальні програми для магістрів і спеціалістів, видав підручник "Патентознавство та автор-

ське право" і декілька навчальних посібників з нових дисциплін, у тому числі і для нової спеціальності "Інтелектуальна власність". Ю.М.Кузнецов – автор понад 700 наукових робіт, 55 книг, близько 400 винаходів.

Юрій Миколайович веде велику громадську роботу. Впродовж багатьох років був членом експертної ради при ВАК України, членом редакційної ради видавництва "Техніка" і редколегій ряду збірників, членом Комітету з державних премій в галузі науки і техніки, головою Ради новаторів Жовтневого району м. Києва та ін. Нині він – голова експертно-консультативної комісії з питань інтелектуальної власності департаменту науки і інноватики НТУУ "КПІ", член науково-методичної комісії МОН України з інженерної механіки, спеціалізованих вчених рад із захисту докторських і кандидатських дисертацій, академік-секретар загальнонаукового відділення АН вищої освіти України. У 1995 р. він був обраний академіком АН вищої школи України, з 2002 р. по 2007 р. був її віце-президентом.

Ю.М.Кузнецов – заслужений винахідник УРСР (1991 р.), заслужений працівник народної освіти України (1998 р.), заслужений викладач КПІ (1998 р.), Doctor Honoris Causa ТУ Габрово (2003 р.), переможець Всеукраїнського конкурсу "Винахід – 2004", нагороджений золотою і срібною медалями та грамотами ВДНГ СРСР, нагрудними знаками "Изобретатель СССР", "Творець".

Колектив співробітників і студентів ММІ щиро зичить ювіляру здоров'я і щастя, подальших вагомих успіхів у науковій та педагогічній діяльності, а також здійснення добрих справ!

Підсумки університетського конкурсу на кращий дипломний проект та роботу

У березні-квітні 2010 р. відбувся щорічний конкурс на кращий дипломний проект та роботу освітньо-кваліфікаційного рівня "спеціаліст". На конкурс було подано 97 проектів і робіт від 5 інститутів та 15 факультетів. Експертизу провели 95 висококваліфікованих викладачів за єдиними критеріями оцінки якості дипломних проектів і робіт. Методична рада затвердила лауреатів конкурсу. По університету видано відповідний наказ.

I місце у конкурсі зайняв дипломний проект "Гіронапівкомпас з інтегрально-позиційною горизонтальною корекцією", виконаний студентом Андрієм Янчевським на кафедрі приладів та систем орієнтації та навігації ПБФ під керівництвом доцента В.В.Мельника.

Дипломний проект виконано за завданням, узгодженим з Раменським приладобудівним конструкторським бюро (Російська Федерація).

У представленою проекту проведені теоретичні дослідження, моделювання поведінки гіронапівкомпаса в основному робочому режимі при використанні в контурі горизонтальної корекції інтегратора. Моделювання проведено як в пакеті Simulink, так і в скрипт-файлах.

Автор розробив програмне забезпечення для стенду, призначеного для визначення статистичних характеристик відходу (дрейфу) гіронапівкомпаса. Для перевірки розробки було зібрано стенд та проведені експериментальні дослідження одного з гіронапівкомпаса.

За результатами досліджень опублікована стаття у фаховому журналі. Результати розробки впроваджено в нові прилади Раменським приладобудівним КБ та в навчальний процес кафедри при проведенні практичних занять з дисципліни "Випробування і контроль приладів і систем".

II місце поділили дипломний проект з ММІ та дипломна робота з ХТФ.

1. Дипломний проект на тему "Комбінований осьовий інструмент" виконаний студенткою Єлизаветою Корепановою на кафедрі інтегрованних технологій машинобудування під керівництвом асистента кафедри О.А.Півака.

Метою роботи є розробка цільного комбінованого інструменту для оброблення ступінчастих кріпильних отворів типу свердло-зенкер, що забезпечує високий рівень технологічності й у 2 рази підвищує стійкість, та розробка проектно-технологічної готовлення такого інструменту.

Проект виконано на замовлення ТОВ "Київтехцентр" відповідно до затвердженого ТЗ.

Розроблені в роботі рішення та гіпотези були підтверджені на створених автором дослідних зразках для лабораторних експериментальних випробувань.

2. Дипломна робота "Розробка технічних мийних засобів на основі оксидетильованої ріпакової олії" виконана студенткою Тетяною Горох на кафедрі технологій неорганічних речовин та загальної хімічної технології ХТФ під керівництвом доцента кафедри Г.М.Прокоф'євої.

Робота виконувалася відповідно до "Комплексної державної програми енергозбереження України" та технічного завдання на виконання НДР і є часткою важливих дослідницьких робіт, що проводяться на кафедрі.

Шляхом модифікації раніше розроблених на кафедрі технічних мийних засобів серії "КПІ-ТНР" інгредієнтами поліфункційної дії, серед яких особливої уваги заслуговує екологічно безпечна поверхнево-активна речовина на основі оксидетильованої ріпакової олії, розроблено новий ефективний технічний мийний засіб (ТМЗ).

Автором було проведено математичну обробку результатів експериментів, що дозволило встановити механізм хімічного очищення технологічного обладнання, а також прогнотувати процес розробки мийних засобів.

Дипломниця брала безпосередню участь у складанні технічних умов на мийний засіб ТМЗ-4-ВОУ та отримала позитивні результати промислових випробувань на виробництві ЗАТ "Діол", що дозволило рекомендувати результати дипломної роботи до включення в технологічний регламент очистки деталей та обладнання компресорної техніки.

Результати роботи опубліковані в тезах доповідей двох міжнародних конференцій.

III місце поділили два дипломних проекти з ММІ та ІХФ, а також дипломна робота з ПБФ.

1. Дипломний проект "Розробка процесу обробки та обладнання для керування нагріву дисперсних матеріалів лазерним випромінюванням" виконав студент Андрій Тимошенко під керівництвом професора В.С.Коваленка на кафедрі лазерної техніки та фізико-технічних технологій ММІ.

Робота присвячена актуальній проблемі – поліпшенню ефективності різних процесів лазерної поверхневої обробки матеріалів – напilenня, наплавлення, легування та ін.

Автор розробив технологічний комплекс для реалізації процесів на базі CO₂ лазера, а також виконав глибокі теоретико-експериментальні дослідження процесу взаємодії лазерного випромінювання з дисперсними порошковими матеріалами.

Результати дослідження викладені у двох статтях у фахових журналах.

2. Дипломну роботу "Ультразвуковий пристрій для вимірювання лінійного розміру та швидкості звуку в об'єкті контролю" виконав студент Сергій Грузин під керівництвом асистента Р.М.Галагана на кафедрі приладів і систем неруйнівного контролю ПБФ.

Ії тема актуальна, оскільки присвячена створенню портативної комп'ютеризованої системи для визначення фізико-механічних характеристик об'єктів та матеріалів, що пов'язані з такими параметрами ультразвукової хвилі, як швидкість та згасання.

Робота виконувалася на замовлення Інституту проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України.

Автором було створено принципіву схему цифрового тракту в САПР Altium Designer, а також написано програми роботи ПЛІС Xilinx мовою VHDL в САПР WebPACK ISE та мікроконтролера фірми Atmel мовою C++, а також скомпільовано для них прошивку. Проведено порівняльний аналіз існуючих цифрових трактів акустичних приладів для визначення швидкості ультразвуку в об'єктах контролю та обґрунтовано актуальність питання дослідження.

Результати роботи будуть використані відділом акустичних методів дослідження матеріалів Інституту-

ту проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України під час дослідження фізико-механічних властивостей матеріалів.

Матеріали роботи відображені в тезах доповідей трьох науково-технічних конференцій, у тому числі й міжнародної.

3. Дипломний проект "Обертвора під 4x60 з розробкою вихрового теплообмінника" виконав студент Володимир Бобак під керівництвом доцента кафедри хімічного, полімерного і силікатного машинобудування ІХФ В.Ю.Щербини.

Робота виконувалася в рамках міжнародного науково-технічного співробітництва згідно з договором №М/9-2009.

Моделювання теплових процесів і розрахунок на міцність обертової печі та теплообмінника було виконано за допомогою програми ВЕС-НА, а дослідження аеродинаміки потоку – розрахунковою системою FLUENT.

Автором було розроблено програмний модуль для побудови просторових комбінованих конструкцій і підсистему автоматизованого програмного введення внутрішніх/зовнішніх граничних температурних умов.

За результатами роботи отримано патент на корисну модель, опубліковано три статті у фахових виданнях, зроблено доповіді на 2-х науково-технічних конференціях.

На засіданні Вченої ради університету ректор вручив переможцям конкурсу дипломи лауреатів.

За високий рівень керівництва дипломним проектуванням у наказі внісено подяку: доценту О.М.Галінському (ФЕА), професору В.Я.Данилюку (ІІСА), професору Е.Я.Енік (ТЕФ), доценту О.Г.Ждановій (ФІОТ), асистенту А.О.Журалю (ІІЕ), доценту А.М.Ковальчуку (ІІЕ), професору С.В.Королі (ФЕА), доценту В.І.Мариненку (ТЕФ), доценту С.В.Сидоренку (ІХФ), асистенту Н.В.Стельмах (ПБФ), старшому викладачу Я.С.Трокозу (ТЕФ), старшому викладачу І.Д.Фартушному (ФММ), доценту М.С.Шидловському (ММІ), професору С.В.Широкову (ТЕФ), асистенту С.В.Яворській (ІІЕ).

Л.А.Ванчужова, методист навчально-методичного відділу

Чотири роки роботи УЯЦ

30 червня 2010 р. відбудеться Засідання Спільного координаційного комітету Проекту "Українсько-японський центр" Японської агенції міжнародного співробітництва (JICA) за участі представників Міністерства закордонних справ Японії, Посольства Японії в Україні, JICA, МЗС України, Міністерства України, МОН України, НТУУ "КПІ", інших зацікавлених сторін.

Спільний координаційний комітет розгляне результати діяльності Проекту за 4-й рік роботи та планує проаналізувати перспективи співпраці після завершення Проекту 22 травня 2011 року.

Серед найбільш вагомих заходів четвертого року діяльності Проекту можна виділити:

- семінар з енергозбереження на базі НТУУ "КПІ" в м. Києві та на базі Національного гірничого університету в м. Дніпропетровськ (за результатами семінару група фахівців з промислових підприємств, вищих навчальних закладів, міських адміністрацій м. Києва та м. Дніпропетровська за спеціальною програмою вивчали в Японії досвід організації енергозбереження в різних організаціях, на підприємствах);

- група фахівців сільськогосподарства з різних регіонів України виїздила в Японію для ознайомлення з досвідом цієї країни, яка 60% сільськогосподарської продукції імпортує, створивши систему ефективного контролю якості;

- обговорення проблем Чорнобильської атомної станції;

- запровадження в НТУУ "КПІ" за прикладом низки університетів Японії циклу лекцій для студентів в рамках курсу "The Hiroshima-Nagasaki Peace Study Course";

- проведення семінарів-тренінгів з управління проектами;

- продовження роботи курсів з вивчення японської мови, чайної церемонії, ікебани, каліграфії, гри го, сьогі;

- круглий стіл за участю студентів факультету менеджменту і маркетингу з вивчення досвіду японського менеджменту;

- створення Українсько-японського центру в Національному гірничому університеті м. Дніпропетровська;

- низка інших заходів.

Українсько-японський центр НТУУ "КПІ" як структурний підрозділ університету спільно з Інститутом енергозбереження та енергоменеджменту, факультетами менеджменту та маркетингу, електроніки, інженерно-фізичного, Інституту прикладного системного аналізу, Інституту телекомунікаційних систем здійснюють різнопланові заходи з японськими колегами у фахових галузях відповідно до взаємної зацікавленості, що сприяє кращій організації навчального процесу та наукових досліджень в НТУУ "КПІ".

Українські партнери висловлюють глибоку вдячність директору проекту від JICA пану О.Мідзутані, пані Фуруківі, всім співробітникам проекту. **Б.А.Циганок, директор УЯЦ НТУУ "КПІ"**

Японська культура у КПІ

Українсько-японський центр щомісяця проводить різнопланові заходи для ознайомлення українців з японською культурою. Це і виставки, і концерти, і майстер-класи, і лекції-презентації, і форуми, і показ фільмів. Хотілося б розповісти читачам «Київського політехніка» про найбільш яскраві з них.

Японці – гості доволі рідкі на українській землі, тому кожен приїзд японського колективу – це справжня подія для нашого глядача та слухача. Так, у вересні 2009 року до столиці завітала театральна трупа «Марі-Марі», щоб взяти участь у Міжнародному фестивалі монодрам «Марія». Українсько-японський центр вирішив не пропустити нагоду і запросив японський колектив дати виставу в приміщенні Центру.

Людей зібралось стільки, що зала ледве витримала таку кількість охочих побачити на власні очі японських акторів. Нарешті настав довгоочікуваний момент – перед глядачами з'явилися Хотака Хатігара та Масакадзу Терамото – учасники театральної групи «Марі-Марі». Актори не мали ані костюмів, ані декорацій, адже особливість їх виступу – це звернення до сили уваги глядачів, які повинні самі уявити як самих героїв, так і речі навколо них. Саме таким чином були представлені казки «Золота та срібна сокири», «Вдячний журавель» та найуспішніша – «Велика ріпка». І хоча в процесі вистави актори використали лише кілька українських слів, які вони запам'ятали за кілька днів до виступу, зміст казок був зрозумілим глядачам завдяки чудовому акторському мистецтву японців. Відвідувачі разом з акторами тягнули уявну велику ріпку і раділи, як діти, змігши її нарешті «втягнути». «Марі-Марі» подарували українцям лише кілька вистав, але залишилися в їх серцях назавжди, і відвідувачі Центру часто просять запросити цей колектив до України, щоб знову насолодитися живим японським театром.

Ще однією значною подією був приїзд каліграфів пана Сашіда та пані Хіросе і музикантів ансамблю «Ямагіші» до Києва наприкінці березня 2010 року. Хоча японці були в місті лише 4 дні, вони встигли ознайомити велику кількість українських глядачів з мистецтвом каліграфії та традиційною музикою у виконанні національного музичного інструменту кото. Вони відвідали університети, школу для дітей з вадами слуху, організації японських бойових мистецтв та інші заклади, де їх зустрічали тепло і не хо-

тілі відпускати, адже для спілкування з мистецтвом не потрібне знання іноземної мови. Відвідувачі могли самі спробувати себе в каліграфії і написати своє улюблене слово, а також послухати чарівні звуки струнного шипкового інструменту кото та протяжної японської пісні у виконанні трьох чарівних японок. Гості з Країни Вранішнього Сонця поїхали, але, зачаровані красою Києва та гостинністю українців, обіцяли обов'язково повернутися.

Українсько-японський центр вже кілька років проводить демонстрацію художніх фільмів, але цього року вирішив зробити показ також документальних фільмів «Проект Ікс» про розвиток повоєнної Японії під загальною назвою «Японія. Шлях до успіху». Два-три рази на місяць до уваги всіх бажаючих – історії простих японців, праця і надія, історії яких підняли країну з руїн і зробили її однією з наймогутніших у світі.

Не забуває Українсько-японський центр і про традиційні мистецтва, основним з яких є чайна церемонія. У травні 2010 року в Ботанічному саду ім. О.Фоміна до уваги поціновувачів усього японського був представлений новий формат – чайне дійство, чайна зустріч (японською «Чякай»). Гості заходили до саду, йшли неспішно доріжками поміж квітів та кущів, на-

полегливість яких підняли країну з руїн і зробили її однією з наймогутніших у світі.

Не забуває Українсько-японський центр і про традиційні мистецтва, основним з яких є чайна церемонія. У травні 2010 року в Ботанічному саду ім. О.Фоміна до уваги поціновувачів усього японського був представлений новий формат – чайне дійство, чайна зустріч (японською «Чякай»). Гості заходили до саду, йшли неспішно доріжками поміж квітів та кущів, на-

ція чайних зустрічей «Чякай» є звичною для Японії, Росії та інших країн, але в Україні «Чякай» було організовано вперше, проте ми впевнені, що починаючи з наступного року всі охочі зможуть насолодитися не тільки чаєм, але й атмосферою та неспішною бесідою під час чайної зустрічі.

І завершити розповідь про найзначніші заходи, організовані Українсько-японським центром останнім часом, хотілося б масштабним концертом японської придворної музики Гагаку у виконанні японського колективу «Отоновакай», який проходив 7 червня 2010 року в Центрі культури та мистецтв НТУУ «КПІ». Фінансовим партнером концерту виступила компанія Джей Ті Інтернешл Компані Україна (ДТІ), а Посольство Японії в Україні підтримало захід.

Послухати музику, яка раніше виконувалася лише для імператора та його наближених, зібралось понад 1200 людей. Всі очікували чогось незвичного та незрозумілого, адже далеко не кожного дня українці мають можливість торкнутися давньої японської традиції, якій уже понад 1300 років. Програма концерту складалася з інструментальної, вокальної та танцювальної частин. Під час першої до уваги глядачів було представлено 2 композиції у виконанні традиційних інструментів Гагаку: шьо (вид сопілки), хічікірі (щипкова цитра), рютекі (вид флейти) і тайко (барабан). Звуки багатьох з них дуже незвичні для вуха українського слухача, але чарують миттєво, адже звуки шьо уособлюють сяяння небес, рютекі – дракона, який вирився між небом та землею, а хічікірі – голос людей, які живуть на землі.

Велике захоплення викликала танцювальна частина, коли на сцені з'явилася жінка в образі китайського правителя VI століття, який був відомий надзвичайною вродою. Але, за легендою, красива зовнішність полководця відволікала його війнів, тому під час бою він одягав маску з лютим виразом обличчя, щоб підняти бойовий дух своєї армії. Саме в цій масці та костюмі і танцювала мініатюрна японка, виконуючи символічні рухи. Грація її рухів, які виконувалися під супровід інструментів Гагаку, заворожувала, і весь зал дивився на сцену, не відриваючи очей.

Концерт закінчився, а глядачі ще довго не розходилися, ставлячи питання музикантам та фотографуючись поряд з ними та «заморських» інструментами. Концерт музики Гагаку ще раз став яскравим підтвердженням інтересу українців до японської музики та японської культури в цілому.

Олена Бжолка, менеджер культурної програми УЯЦ

Ямагіші Хідеко грає на кото

Виступає колектив «Отоновакай»

Останній кошовий Запорізької Січі

До 320-річчя з дня народження Петра Калнишевського

235 років тому, 4 червня 1775 р., за наказом імператриці Катерини II Запорізька Січ була зайнята російськими військами. На другий день, за розпорядженням царського генерала Текелі з січових сховищ забрали і вивезли боеприпаси, козацькі клейноди, матеріальні цінності й архів запорізької військової канцелярії. Кошового отамана Петра Калнишевського, військового писаря Івана Глобу і військового суддю Павла Головатого було арештовано в наметі Текелі і закуто в кайдани. 10 червня 1776 р. за указом Катерини II за № 1419 останній кошовий П.Калнишевський під охороною 7 конвоїрів був відправлений на довічне заслання у Соловецький монастир «за віроломне буйство та розорення російських підданих».

Більшість дослідників вважає, що П.Калнишевський народився на св. Петра, 20 червня 1690 р. Документи вперше згадують про нього як про військового осавула в 1750 р. У травні 1755 р. П.Калнишевський у складі делегації Війська Запорізького був відраджений до Петербурга. Посланці домагалися скасування мита на товари, які ввозилися до Запоріжжя, а також збільшення річної плати Війську Запорізькому. Перебування депутата в Петербурзі тривало більше року. Кожне з порушених питань викликало тривалу бюрократичну тяганину й нескінченне листування.

У 1757 р. П.Калнишевський вдруге обійняв посаду осавула, а в 1758 р. його обирають військовим суддею. Кошовим отаманом уперше він став у 1762 р. у віці 72 років і перебував на цій посаді менше року. В 1765 р. П.Калнишевський знову обраний кошовим і залишався ним до знищення Запорізької Січі у 1775 р.

Російський уряд намагався максимально використати запорізьких козаків у воєнних діях проти Туреччини, зокрема, у війні 1768-1774 рр. Кошовий отаман, якому в 1768 р., на початку війни, було 78 років, а на її закінчення – 84 роки, показав себе талановитим полководцем. 5 січня 1771 року Катерина II видала указ, яким «за отличення в прошлу і нинешню кампанію отличено-храброго противу неприятеля поступки і особливо к службє усердью» пожалувала П.Калнишевському золоту медаль, оздоблену діамантами, з власним портретом. Цю медаль слід було носити на шії на Андріївській стрічці. Ще 16 запорізьких старшин отримали золоті медалі вартістю 30 черв'яків без діамантів.

Під час війни з Туреччиною українські козаки настільки прославилися своєю мужністю і військовою доблестю, що багато хто з російських офіцерів і сановників вважали за честь записатися в один із 38 козацьких куренів. Першим записався граф Панін та князь Прозоровський, згодом – астроном Ейлер, у 1772 р. – фаворит імператриці генерал-

порулик Потьомкін. За давнім козацьким звичаєм його нарекли новим прізвиськом – Грицьком Нечесою (за велику патлату білу перуку).

Кючук-Кайнарджійська угода Росії з Туреччиною 10 липня 1774 року, що завершила війну, стала черговим поштовхом для царизму в реалізації смертного вироку Запорізькій Січі. Вищі урядові чиновники Росії П.Румянцев, М.Панін, Г.Потьомкін вважали, що Запорізька Січ як бастион проти турецько-татарської експансії стала непотрібною. А на думку імператриці Катерини II, існування в тилу імперії Запорізької Січі було надто небезпечним для монархії. Не забула імператриця й того, що під час селянської війни під проводом О.Пугачова Запоріжжя підтримувало постання проти російської влади і багато хто з її учасників знайшли притулок на Січі.

Для ліквідації Запорізької Січі були використані війська під керівництвом генерала Текелі загальною кількістю понад

100 тис. осіб, що поверталися з російсько-турецької війни. Царські війська швидко зайняли Запоріжжя, певною мірою завдяки раптовому нападу, а також малочисельній силі січової залози. Більшість козаків у той час розійшлися по домівках або подалися на промисли. Та й сам кошовий П.Калнишевський не хотів пролітати козацької криві, стримував запорожців, не дозволив відімкнути пушкарню, де зберігались гармати, порох, кулі та інша зброя.

Про трагічну долю колишніх запорізьких керівників не могли довідатись навіть найближчі родичі. Лише значно пізніше, майже через століття, дослідники встановили, що кошового П.Калнишевського заслани в Соловецький монастир, військового писаря Глобу – в Туруханський, а військового суддю Головатого – в Тобольський монастир. Останній кошовий отаман запорізьких козаків провів чверть століття в нелюдських умовах, він був по суті живцем замурований у кам'яному мішку. Лише тричі на рік – на Пасху, Преображення та Різдво – його виводили з келії.

У 1801 р. новим російським царем став Олександр II. Було оголошено загальну амністію, однак, 110-річний П.Калнишевський відмовився залишати монастир, вказавши в «проханні» на царське ім'я: «...не могу одважитися йти в дорогу таку далеку, а вирішив лишок днів моїх присвятити служінню єдиному Богу у цьому блаженному усамітненні, до якого за двадцять п'ять років звик я остаточно...».

Помер П.Калнишевський на 113 році життя 31 жовтня 1803 року. Похований біля Свято-Преображенського собору Соловецького монастиря.

В.В.Кукса, доцент кафедри історії

ОГОЛОШЕННЯ

21 – 22 жовтня 2010 р. в НТУУ «КПІ» відбудеться IX Всеукраїнська науково-методична конференція «Болонський процес: стан та перспективи розвитку вищої освіти в Україні»

Напрямки роботи конференції:

- проблеми та суперечності формування Європейського простору вищої освіти;
- національна рамка кваліфікацій вищої освіти України: можливості гармонізації та оптимізації;
- проблеми створення нового покоління стандартів вищої освіти (компетентнісний підхід);
- науково-технічний та інноваційний вимір вищої освіти;
- проблеми якості освіти в Україні;
- конкурентоспроможність вищих навчальних закладів України;
- соціально-економічні аспекти запровадження положень Болонського процесу;

– Болонський процес та студенти.

Приєм за явкою на участь у конференції, тез доповідей до 15.09.2010 р.

З інформаційним листом конференції можна ознайомитись на сайті департаменту навчальної роботи НТУУ «КПІ» <http://osvita.kpi.ua> у розділі «Новини» (доступ з мережі університету).

За більш докладною інформацією звертайтеся до навчально-методичного відділу НТУУ «КПІ», кімн. 240, 240а, корп. 1.

e-mail: metod@users.ntu-kpi.kiev.ua,

тел.: (044) 454-93-91, 406-82-78,

Контактні особи: Єніна Світлана Іванівна, Ванчугова Людмила Ананіївна.

ОГОЛОШЕННЯ

27 вересня – 1 жовтня в АР Крим, на базі санаторію «Алушта» заплановано проведення I Міжнародної науково-практичної конференції «Сталій розвиток – гармонія суспільства, природи і високих технологій».

Робота конференції планується за наступними напрямками:

- паливно-енергетичний та житлово-комунальний сектори економіки: високоефективні екологічно безпечні технології енергоперетворення;
- промисловість, машинобудування, газотранспортна система, металургія: ресурсозберігаючі високоефективні технології;
- технології, прилади та засоби контролю та забезпечення охорони навколишнього середовища;
- сталій розвиток, інновації: суспільні та економічні аспекти, методи реалізації.

До участі в конференції запрошуються науковці, розробники нової техніки, фахівці організацій-виробників, керівники підприємств, відомств, голови корпорацій, власники підприємств.

Докладну інформацію розміщено на сайті ecotez.kpi.ua

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

☎ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
✉ gazeta@users.ntu-kpi.kiev.ua
гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор

В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор

В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор

Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка

Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір

О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор

О.А.КІЛІХЕВИЧ

Реєстраційне свідоцтво Кі-130

від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ-інк»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4

Тираж 2000

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.